SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2792

av Helena Vilhelmsson och Julia Algotsson (båda C)

Motion om att förändra offentlighetsprincipen vid anmälan om slutavverkning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda i vilken utsträckning offentlighetsprincipen utgör ett hinder för markägaren vad gäller tidsplanering eller ekonomiska förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda konsekvenserna av offentlighetsprincipen vad gäller ansvaret för skogsbruksåtgärden i förhållande till en eventuell tredje parts intressen, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Som privat skogsägare i Sverige behöver du informera staten om du planerar göra en föryngringsavverkning större än 0,5ha. Detta görs genom att skicka in en så kallad avverkningsanmälan till Skogsstyrelsen. När en avverkningsanmälan skickats in blir den som huvudregel en allmän handling vilket innebär att vem sin helst kan begära ut den utan att behöva ange vem man är eller vilket syfte man har med sin begäran.

Detta kan vid första anblick framstå som en naturlig följd av offentlighetsprincipen som är en viktig del av den svenska demokratin. Emellertid har denna möjlighet inneburit stora konsekvenser för svenska skogsägare de senaste åren.

I dag finns en stor oro hos de privata skogsägarna inför hur uppgifter om deras planerade skogsbruksåtgärder hanteras och görs tillgängliga för allmänheten. Informationen i anmälningarna nyttjats nämligen allt oftare av externa aktörer, med andra avsikter, för att kartlägga objekt och hindra avverkningar genom att inventera området och hävda förekomst av rödlistade arter.

Under senare år har det blivit allt vanligare att planerade skogsbruksåtgärder stoppas på detta vis, där miljöorganisationer förhindrar eller fördröjer avverkningar. Bevisbördan hamnar då hos skogsägaren som, trots att myndigheten inte ser skäl att stoppa pågående markanvändning, själva måste motbevisa att det miljöorganisationen identifierat saknar grund för att hävda ett stopp för avverkning.

Centerpartiet värnar givetvis biologisk mångfald. Principen om att miljömål och produktionsmål ska väga lika tungt i den brukade skogen ska följas. Det är också skogsägarens ansvar att säkerställa att en föryngringsavverkning anmälts på lämpliga prospekt, och det är staten som ansvarar för tillsynen.

Tillämpningen av offentlighetsprincipen och miljöorganisationernas möjlighet att utnyttja den för sin egen agenda innebär ett haveri för såväl den enskilda skogsbrukaren, i förlängande led även för en av Sveriges viktigaste basnäringar. De blir en tredje part i ett ärende som inte kräver fler än två. Att inventera sällsynta arter står vem som helst fritt att göra när som helst, och kräver inte att just avverkningsanmälningarna är offentliga.

På lokal nivå innebär en skoglig avverkning inte bara arbetstillfällen, utan skapar i förlängningen förutsättningar för att genomföra generationsskiften eller andra viktiga investeringar på landsbygden. Att externa grupper förhindrar skogsägares möjlighet att bedriva ett långsiktigt och förutsägbart skogsbruk kräver därför politiska åtgärder.

Helena Vilhelmsson (C) *Julia Algotsson (C)*